

Lokalhistorisk Nyt

Medlemsblad ♦ 2015-2016 ♦ nr. 34

Lokalhistorisk Forening
*for Skellerup, Ellinge, Flødstrup
og Ullerslev sogne*

Indhold

Siden sidst	3
Artikler:	
◆ Kildegaard – i familiens eje i mere end 300 år	5
◆ Ullerslev lokalhistoriske arkiv	14
◆ Et lærerliv – det afhænger af om man kan lide børn!	15
◆ Arrangementer 2015-2016	17
◆ Arne Madsen – et liv som husmand	21
◆ Pastor Holger Trautner	25
◆ Violette – en fransk pige i Ullerslev i 1946	28
◆ Indhold af medlemsblade – oversigt over indhold fra foreningens start i 1981	29
Adresseliste	32

Lokalhistorisk Forening

for Skellerup, Ellinge, Flødstrup og Ullerslev sogne

Kontingent

- ◆ Enkeltpersoner: 35 kr.
- ◆ Ægtepar: 60 kr.

Lokalhistorisk Nyt

- ◆ **Redaktion** :Yvonne Løfberg, Aase Windeballe og Helle Lauvring.
- ◆ **ISBN** : 1901-1229
- ◆ **Foto og billeder** : Hvor der ikke er nævnt andet, er billederne enten privateje eller fra lokalhistorisk arkiv.

Forsidebillede

- ◆ Herregården Risinge.
- ◆ Pastor Trautner med konfirmander.
- ◆ Kildegaard i begyndelsen af 1950'erne.

Bøger, video og dvd

- ◆ "Ellingebogen" og dvd med Vera Sandberg er udsolgt.

Nyhedsbrev

- ◆ De, der ønsker at modtage nyhedsbrev og påmindelser om arrangementer, kan sende deres e-mail adresse til aase.windeballe@skolekom.dk.

Links

- ◆ www.historie-online.dk
Aktuelle historiske begivenheder rundt om i landet, historiske emner, historiske bøger og tv-udsendelser.
- ◆ www.nyborglokalarkiv.dk
De tre arkiver i Nyborg kommune: Ullerslev, Nyborg og Ørbæk.
- ◆ www.ellinge.dk
Lokalhistorie og lokalhistoriske begivenheder. Sidens webmaster er Verner Eg.
- ◆ www.arkiv.dk
Søg på personer og emner og få respons fra forskellige steder i landet.

Siden sidst

◆ Efter at have solgt medlemskort i løbet af september startede vi efterårssæsonen fredag eftermiddag den 3. oktober med et besøg i Flødstrup kirke, hvor **Søren Holm** fortalte levende og interessant om kirken og begravelser. Herefter var der kirkegårdsvandring, hvor han bl. a. fortalte om flere af de præster, der ligger begravet på kirkegården og om kirkegårdens indretning. Vi så også, hvordan man opbevarer de sten, der ikke længere bruges på gravstederne. Eftermiddagen sluttede i den gamle konfirmandstue, hvor den medbragte kaffe blev drukket.

◆ I november besøgte vi Aagaard Nielsens maskinfabrik, Solholm 3, hvor vi blev godt modtaget af ejeren af fabrikken. Det var hendes farfar, der startede fabrikken. I star-

ten havde han nogle damer til at sidde og vikle kobbertråd på spoler. Det var et arbejde, de kunne foretage hjemme. Fabrikken har tidligere ligget i Odense, inden den blev etableret i Ullerslev, hvor en meget stor del af arbejdet udføres af maskiner, der er programmeret til et ganske bestemt arbejde. Det var spændende at blive vist rundt og få et indblik i det arbejde, der foregår på fabrikken.

◆ Torsdag den 22. januar 2015 arrangerede foreningen i samarbejde med Langtved Forsamlingshus en kulturcafe, hvor makkerparret Arne Ploug og Hans Rytter gav en både saglig og morsom gennemgang af den danske bondestands historie, krydret med anekdoter, billeder, sange og musik. Det blev en både lærerig og fornøjelig aften.

◆ Årets generalforsamling blev i år afholdt på Kaliffenlund. Efter generalforsamlingen fortalte Jørgen Jacobsen levende og interes-

sant om sin tid som lærer gennem mere end 40 år ved Ullerslev Centralskole.

◆ Den 21.-22. marts deltog foreningen i den årlige forårsudstilling i den gamle hal i Ullerslev bl.a. med en udstilling om forsamlingshuse, dels forsamlingshuse generelt, dels om de fire sognes forsamlingshuse.

Mapper med udklip fra forskellige år var også lagt frem.

◆ I år gik sommerturen til herregården Risinge, hvor vi blev modtaget af godsejer Torben Bille Brahe, der fortalte om hovedgårdens historie og restaurering. Det var spændende at få lov at komme ind at se hele det

smukt restaurerede hus og nyde udsigten fra tårnet.

Den smukke, stille sommeraften sluttede i haven, hvor den medbragte kaffe blev drukket.

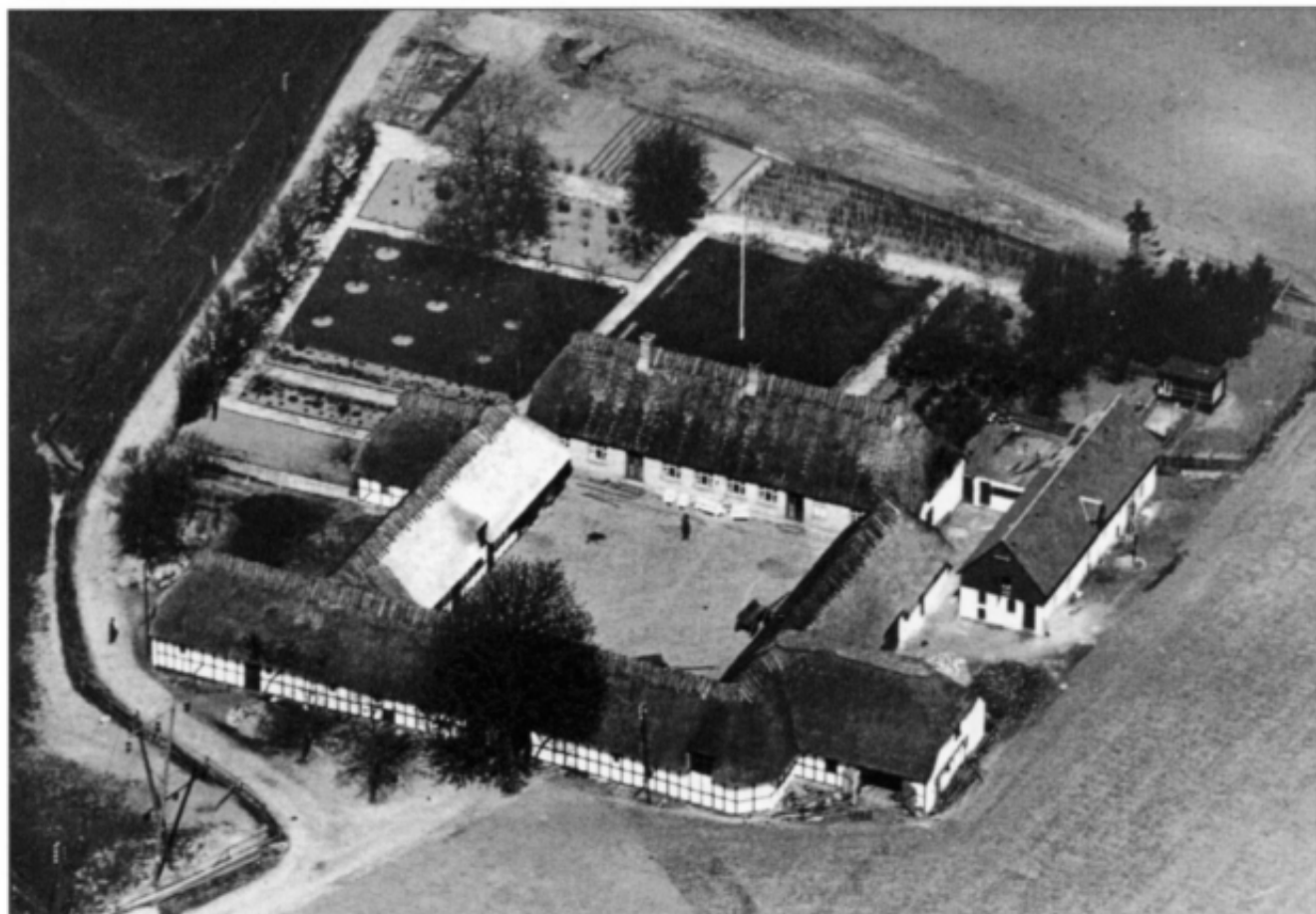
Kildegaard

– i familiens eje i mere end 300 år

Af Verner Eg

Det er tiende generation der bor på Kildegaard. Oprindeligt lå gården midt inde i Ellinge, men i dag ligger den på Bønderskov – en sidevej til Ferritslevvej.

Første generation overtog Kildegaard helt tilbage i 1714, helt nøjagtigt den 25. marts 1714.

Kildegaard cirka 1937.

Det kan være svært at forestille sig, hvordan Ellinge så ud tilbage i 1700 tallet.

Men at kollektiv transport allerede den gang var opfundet, synes jeg er interessant.

Det er Steffen Madsen, født 24. januar 1837, som fortæller, at han af en gammel kone havde

hørt, at der dengang var mange som havde et "gård-øg".

Gård-øget var en gammel hest, som havde sin faste plads i gårdens port, og hvis nogen skulle et smut til en nabo, så hoppede man op på gård-øget og lod sig transportere til sit

bestemmelsessted. Gård-øget fandt selv tilbage og stillede sig klar i porten. Når man selv skulle hjem, tog man gård-øget der hvor man var, og velbeholden hjemme sendte man gård-øget retur.

Kollektiv transport med fuldautomatisk retur-styring.

Også bybilledet var et andet dengang.

Gårdene lå klumpet sammen, og det gav mange fordele, blandt andet trygheden ved ikke at være så langt fra hinanden.

Men det gav også ulemper, for mange

bønder skulle age langt for at komme til deres jorder, og faren for, at en brand hurtigt kunne sprede sig fra den ene ejendom til den anden, var stor.

Kildegaard var dengang en af de gårde, som lå lige midt i Ellinge – sådan nogenlunde dér, hvor Åvænget er i dag. Kildegaard var sammenbygget med Fællesvadgaarden.

Dengang hed gården endnu ikke Kildegaard. Hvad den egentlig hed eller blev kaldt dengang, det vides ikke.

Efter udflytningen kom gården til at ligge på Kegleholmen og blev derfor kaldt Keglegården. Senere blev det til Kildegården.

Kort – Ellinge før 1796

Frit efter Steffen Madsen, og Hans Rasmussen, Spurvholm. Ikke alle gårdene i Ellinge er med på denne tegning. Vejene (nogenlunde) som de er i 2015 er sat ind med gråt.

LANDBOREFORMERNE

Et væsentligt stykke danmarkshistorie i sidste halvdel af 1700-tallet er landboreformerne. De fleste har hørt om stavnsbåndet der blev indført i 1733 for at forhindre mandlige fæstebønder i at fraflytte deres ejendomme grundet urimelige arbejdsforhold.

De allerfleste bønder i datiden "lejede" deres gårde af en godsejer. Det fungerede på den måde at godsejer og fæstebonde underskrev en retslig kontrakt, et fæstebrev. I dette overdrog godsejeren brugsretten af gård og tilhørende jord til bonden, der til gengæld skulle svare landgilde og hoveri. Landgilde var en skat i form af naturalier, f.eks. korn, høns, svin, æg eller smør. Den blev beregnet efter gårdens størrelse. Hoveri var også en skat i form af arbejde bonden skulle udføre på den jord der hørte til selve hovedgården. Med andre ord måtte fæstebonden et vist, ofte ikke fastsat, antal dage stille med arbejdskraft, redskaber og trækraft på godsets jord. Fæste af en gård gik ikke nødvendigvis i arv til bondens søn.

På nogle godser blev byrden af hoveri og landgilde så stor, at unge mænd mistede lysten til at fæste en gård og fraflyttede området. Det var for at forhindre denne fraflytning at konservative godsejere fik indført stavnsbåndet der

forbød mænd i alderen 14-36 år (senere sat op til 4-40 år) i at forlade det sogn ((hjem)-stavn) de var født i.

Den ene milepæl i landboreformerne var da det lykkedes reformvenlige politikere med Christian Ditlev Frederik Reventlow i spidsen at få ophævet stavnsbåndet i sommeren 1788. Det var dog først helt afviklet i 1800. Til minde om denne skelsættende begivenhed rejstes Frihedsstøtten på Vesterbro i København.

Den anden milepæl i landboreformerne var udskiftningen.

Siden middelalderen var jorden omkring en landsby blevet dyrket som trevangsbrug og drevet i fællesskab. En enkelt gård kunne have op til 100 jordlodder på mange forskellige agre. På den måde blev god og dårlig jord fordelt retfærdigt. Men det var ikke en effektiv og rentabel måde at dyrke jorden på.

Initiativet til at ændre dyrkningsforholdene kom ovenfra. Regeringen gjorde det i en række forordninger muligt for reformvenlige godsejere ad frivillighedens vej at udskifte deres jord. Når en gård blev udskiftet, samlede man dens mange lodder til ét stykke land. Det kunne ske som en stjerneudstyknings eller som blokudskiftning. Ved stjerneudskiftning blev gårdene liggende i landsbyen. Den enkelte gårds jord strakte sig som en trekant ud bag gården.

Ved en blokudstyknings blev landsbyens jord delt ud i firkanter. Kun enkelte gårde bevarede deres beliggenhed i landsbyen, mens de øvrige blev flyttet ud og bygninger nyopført på det tildelte jordstykke.

Opløsningen af landsbyfælleskabet stillede krav til den enkelte bondes faglige viden, initiativ og selvstændighed. Omkring 1810 var udskiftningen næsten gennemført i det meste af landet. bortset fra Sønderjylland.

Udskiftningen af Kildegård i 1796 skal således ses som et led i en udvikling der var i gang over hele landet. (red).

Udflytningen

Det meget upraktiske i at have gårdene klumpet tæt sammen langt fra de tilhørende arealer frembragte idéen om at flytte gårde ud til deres jord, som ikke absolut lå samlet på et sted, men var spredt over et større område. Egentlig begyndte udflytningen ved et møde i Nyborg den 8. september 1795, hvor Landvæsenskommissærer, Amtmand, Justitsraad, Birkedommer og lodsejere mødtes for at lave en aftale for, hvordan man på den bedste måde kunne flytte gårdene ud, så fordelingen af jorden var retfærdig både med hensyn til placering og kvalitet.

Ved mødet tilbød ejeren af Rønninge Søgaard, Major Lemvigh, at udflytte to til tre gårde, men det blev til, at han i 1796 udflyttede i alt seks gårde (den nye adresse er i parentes), nemlig Kathrinebjerg (Ferritslevvej 99), Sandgravgården (Ellingevej 53), Mosegården (Ferritslevvej 105), Lyomskovgård (Ellingevej 49), Kildegård (Bønderskov 4) og Fællesvadgård (Ellingevej 51).

Alle de udflyttede gårde blev bygget efter den samme tegning. Med en undtagelse, nemlig Lyomskovgård. Årsagen var, at gården

adskilte sig lidt fra de andre, samt at fæsteren Hans Sørensen selv udflyttede gården, og det skete først året efter.

Men ellers skal de udflyttede gårde have bestået af (fra Steffen Madsens optegnelser): "Tre fag tilorstue, et fag til forstue, en alkoveseng, en åben skorsten så stor, at den optog hele fagets bredde og vendte åbningen ud mod et lille køkken, hvor der både fyredes og blev lavet mad om sommeren ved, at en træstang var anbragt i en fals tværs over skorstenen og forsynet med en jernring og et par jernkroge af form som S, hvorpå man hængte gryden; til stegning benyttedes trefod og en jernrist på fire ben og med skaft; i to fag var dagligstue med alkove og kælder til øl og mælk.

Tre fag var bryggers med en meget stor skorsten, samt plads til dejtrug, kar, trappen til loftet og så videre. Ovnstak ud i det fri og blev kun dækket af et tag, som hvilede på kløvede træstivere af eg i bundbygning".

Selve opbygningen foregik langt hen ad vejen som kollektivt samarbejde.

Men der var også brug for specialister, som blandt andet tømrere, der forstod at lave

arbejdet, som for det meste blev udført næsten på fri hånd.

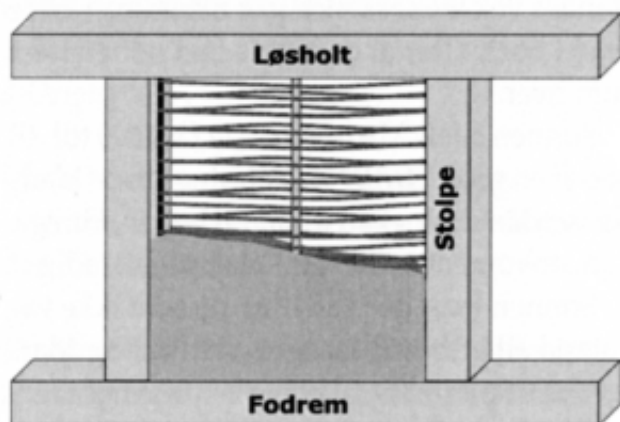
Materialer kom i første omgang fra de gårde, som skulle flyttes ud. Det var blandt andet undertømmeret, primært egetræ, som blev anvendt til laderne, mens træet til stuehusene – der skulle være 1/4 alen højere, blev skaffet af træ fra vore egeskove, eller fyrretræ som blev indkøbt i købstaden.

Træ til bjælker og spær til lader var ellers afkantet og topspidset træ fra Sverige eller Norge.

Til tækkearbejdet behøvedes ikke specialister eller særlig uddannelse, det kunne en hver bondekarl eller mand den gang.

Når huset var rejst og tækket, skulle det klines. Arbejdet begyndte med at der blev lavet en slags "kurve" af træstaver imellem fodstykke, rem og løsholt. Når hele længen på den måde var blevet "vunden" op, blev en del mænd og kvinder tilsagte til at komme og kline.

Nogle karle gravede ler, andre æltede det, og andre igen – især piger – tog så det æltede ler med hænderne og klinede det på de opvundne vægge. Når det skete samtidig fra begge sider, kunne det ikke undgås, at der stod på den anden side ind imellem også fik en klat i hovedet.

På den måde fik man ofte en hel lade klinet – eller muret om man vil – på en dag.

Selve arbejdet blev udført af hovfolk, som

blev indlagt (indkaldt) af herskabet. Desuden var der et fast laugsværn, som forpligtede enhver mand i laugene til at køre, levere sten til brønde og så videre.

Dermed har størstedelen af sognets kvinder og mænd været med til at flytte gårdene ud.

Kildegaardens ejerforhold

Oprindeligt hørte Kildegaard, som så mange af de øvrige gårde i Ellinge, under Juulskov, men i en matrikeltegning fra 1701 er adskillige af dem overstregede, og erstattet med Rønninge Søgaard.

1682

Hans Jørgensen er nævnt som fæster af Kildegaard i matriklen fra 1682.

Han stoppede i 1714 på grund af alderdom og svaghed.

Hans Jørgensen er tiptiptiptipoldefar til Tage Kildegaard.

1714

Jørgen Poulsen blev fæstet. Han var født i Skellerup.

Det var Helvig Sophie Friis - enken efter Jørgen Friis, Rønninge Søgaard – som fæstede Jørgen Poulsen.

Fæstebrevet så således ud:

Anno 1714 d. 25 Martij hafver ieg sted og fæst Saasom ieg og herved steder og fæster til Nærværende Jørgen Poulsen Barn født i Skielderup Sogn og Bye en min Bondegård ligeledes udj Vinding Herredt i Ellinge Sogn som gammel Hans Jørgensen nu iboer og for hannem formedelst en Huy aldomm og Svaghed opladet haver, og det paa efter følgende Maade at bemte Jørgen Poulsen alleeneste til Fæste skal gifve 10 rd hvor af hand det halve som er 5 rd strax betalt haver De øfrige 5 rd er hannem indtil fornefte Hans Jørgensen dødelig af gang bedaget, hvorimod hand skal lade huusenes

brøstfældighed paa gaardstedet faderligt reparere som til børligt kand paa sin Egen Bekostning Hans Kongl. Maits paabudne og paalydende Contributioner af Gaardens Hartkorn som er 5 td 4 skp 3 fk 2 alb. Haver edj Rette tide at Erlege og betale; Desligeste Landgl. Efter Jordebogen at yde og levere Saa og gjøre sin Hofning. I det øfrige at Rette sig efter Loven og forordningerne Item gaarden at bygge og forbedre og ved lige holde Saa og være hans hos bond eller fuldmægtig hørig og lydig alt under Dette Fæstes fortabelse.

Rønningesøegaard ut Supra

Sl. J. Friises efterladte

Helvig Sophie Vrne

1751

Jens Jørgensen, søn af Jørgen Poulsen, fæstede gården juleaften.

Det var assessor Rasch som fæstede Jens Jørgensen, som ikke måtte "befatte sig med gårdens drift", så længe hans far levede, undtagen hvis faderen på grund af alderdom og svaghed ikke kunne passe den.

Der efter skulle Jørgen Poulsen og hans hustru Anna Hansdatter på aftægt hos sønnen. Fæstebrevets indhold er kendt.

Jens Jørgensen stoppede på grund af alderdom og svaghed som 63 årig.

1788

Niels Jensen, landsoldat og søn af Jens Jørgensen fæstede gården den 20. februar 1788. I fæstebrevet står der blandt andet, at Niels Jensen måtte "holde sig i ugift stand" så længe begge forældrene levede.

I folketællingen i 1801 kan man læse, at Niels Jensen er 34 år og gift 1. gang.

Han er gift med Sidsel Frederiksdatter, og der er to børn, Maren Nielsdatter på syv år, og Hans Nielsen på tre år.

1805

Niels Jensen fik selveje. Major Lemvigh tilbød bønderne at købe deres gårde til selveje, og flere af bønderne sagde ja, blandt andre Niels Jensen, som skulle give 2.400 rdl. for Kildegården.

For en ringe pris blev derefter frasolgt 12 tdr. land til Anders Johansen, 8 tdr. land ved Nyborgvejen, og 8 tdr. land af Hestehavemose.

Niels Jensen døde den 26. marts 1824. Hvordan ejerforholdet var det følgende år står ikke helt klart.

1825

Mads Nielsen fik skøde på Kildegaarden den 28. maj 1825.

Han var født den 16. maj 1794 på Møllegården i Skellerup, og han giftede sig den 16. oktober 1828 med Anne Cathrine Nielsdatter, som var datter af Niels Jensen. Så måske har Anne Cathrine Nielsdatter forinden været den formelle ejer fra faderens død, og indtil hun giftede sig med Mads Nielsen.

1851

Mads Nielsen og hans hustru Anne Cathrine Nielsdatter bestemte, at Kildegården skulle tilfalde datteren Ane Margrethe Madsdatter. Hendes voksne søskende gav afkald på videre krav i boet, efter at de havde fået udbetalt en sum hver.

Sønnen Niels Madsen havde fået 600 tdl. til køb af en gård i Kullerup. Pengene havde Mads Nielsen lånt af ungkarl Rasmus Hansen, Ellinge. Lånedokumentet "Revers" eksisterer stadig.

Sønnen Jens, der var 17 år, og som ikke var i stand til at bestille noget, skulle Ane Margrethe forpligte sig til at have i pleje i gården.

De mindreårige søskende Hans (*Nævnes igen nogle linier længere nede), Søren og Maren skulle have deres ophold i gården til konfirmationen, og nyde forskellige goder.

Mads Nielsen og Anne Cathrine Nielsdatter overlod gården til svigersønnen Rasmus Hansen, søn af afdøde gårdmand Hans Christensen, Ellinge, og gik på aftægt hos de unge.

Der blev oprettet en Aftægtskontrakt som beskrev forholdene for denne aftægt.

Der beskrives omhyggeligt boligforholdet, brændsel, kontanter med mere. Blandt andet kostforhold – årligen "1 Kande Svinefedt, 3 fede Gjæs som vi udvælge af Gaardens Flok...". Desuden forhold for deres andre børn, samt ved deres egen begravelse.

Der står også: "Gaardens Ejer er pligtig paa Forlangende at kjøre 2de Reiser for os om Aaret, hvorhen vi maatte forlange".

Mads Nielsen og hans hustru Anne Cathrine Nielsdatter havde en søn Hans Madsen (*), som blev dragon.

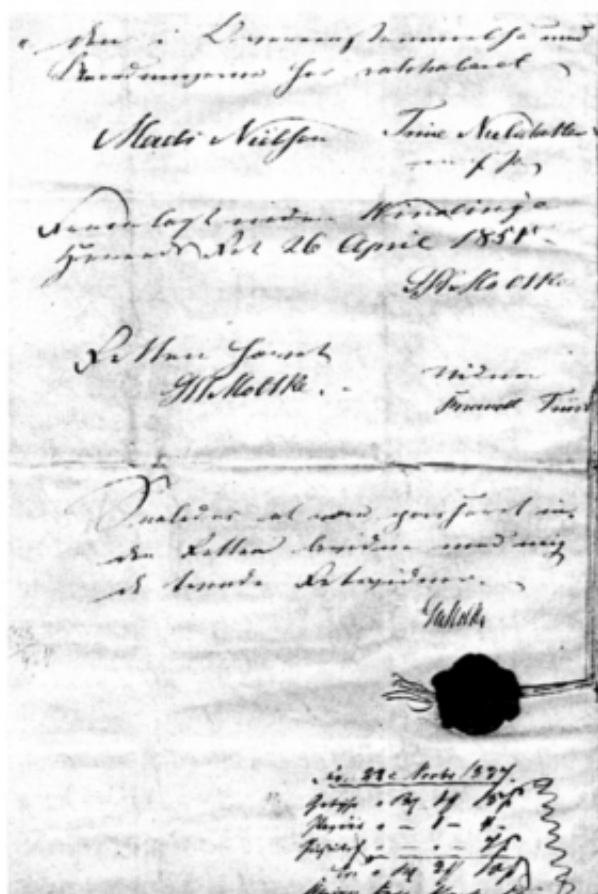
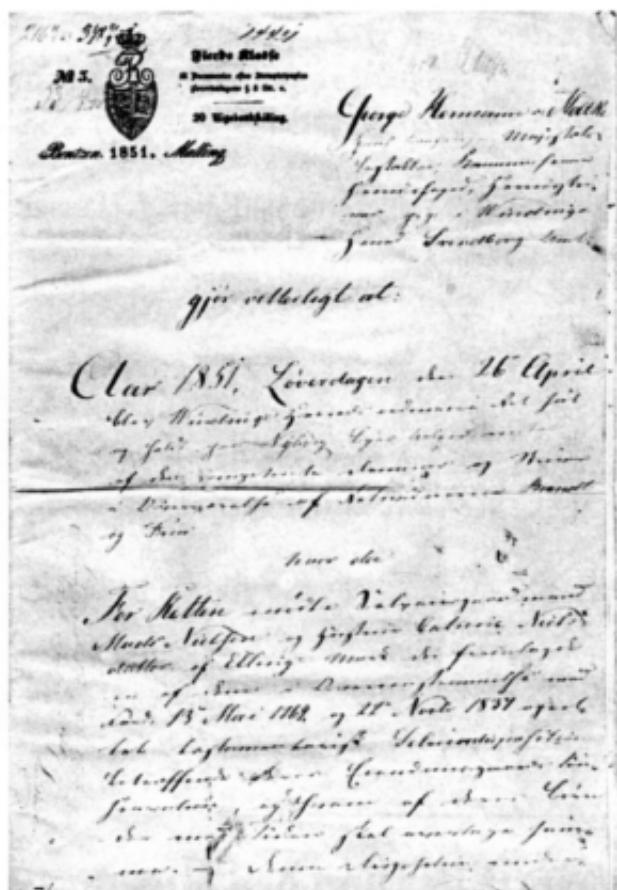
I et originalt dokument står der:

"At Boet efter den i Itzeho d 11 August 1861 afdøde Dragon Hans Madsen af Ellinge d. 18 Januar 1862 er extraderet hans Fader, Aftægtsmand Mads Nielsen af Ellinge som hans eneste myndige Arving, attesteres overensstemmende med Skifteprotocollen. Vinding Herreds Contoir, Nyborg 11 April 1863 d'Origny
Fremlagt inden Vinding Herredsret 11 April 1863, tilført Pantebogen No 24 Folio 701, testerer d'Origny".

Mads Nielsen døde den 13. maj 1871.

Anne Cathrine Nielsdatter døde samme år den 13. oktober.

De originale dokumenter om overdragelse af ejendommen "Selvejerdisposition" (otte sider som er syet sammen og forseglet med lak og segl) eksisterer stadig, og her er for- og bagside affotograferet.

1888

Hans Rasmussen overtog Kildegaard fra sin far ved en købekontrakt den 8. december 1888, og skøde 20. januar 1889.

Både Anne Margrethe og Rasmus Hansen gik på aftægt.

Hun døde den 23. marts 1889, knap 59 år gammel.

Han døde den 30. marts 1892, 74 år gammel.

Hans Rasmussen blev den 24. februar 1888 gift med Maren Kirstine Rasmussen, datter af Hans Rasmussen, Ellinge.

Han fik ved kongelig bevilling tilladelse til at føre familienavnet Kildegaard.

Her følger fotokopi af forsiden af den Kongelige bevilling.

Vi Christian den Niende,
af Guds Naade Konge til Danmark, de
Venders og Gothers, Hertug til Slesvig,
Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg
og Oldenburg,

Gøre vitterligt: At Vi, efter derom allerunderdanigst gjort Ansøgning og Begæring, allernaadigst have bevilget og tilladt, saa og hermed bevilge og tillade, at *Johannes Rasmussen af Ellinge* i den Gang endnu ikke var Forældrene og undertegnede Sognepræst bekendt, at en saadan Tilføjelse til Stammenavnet kun maatte ske i Henhold til Kongelig Bevilling.

Tekstens indledning lyder:

"Vi Christian den Niende,
Af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders og
Gothers, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn,
Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg.

Gøre vitterlig: At vi, efter derom allerunderdanigst, gjort Ansøgning og Begæring, allernaadigst have bevilget og tilladt, saa og hermed bevilge og tillade, at Gaardejer Hans Rasmussen af Ellinge under

Svendborg Amt udi Vort Land Fyen, som er født sammesteds den 16 Mai 1857 og hjemmedøbt den 24 sm., maa for Fremtiden føre Familienavnet Kildegaard, saa at hans fulde Navn bliver: Hans Rasmussen Kildegaard".

Det bør nævnes, at der for denne bevilling skulle betales et gebyr på 33 Kr. 66 Øre.

I forbindelse med ansøgningen, har (sognepræst fra 1874 til 1906) Jakob Helms lavet et udskrift af kirkebogen, hvor han attesterer Hans Rasmussens familieforhold.

Af afskriften fremgår det, at Hans Rasmussen har to børn, som allerede er døbt Kildegaard – nemlig Rasmus Christian Rasmussen Kildegaard, og Johannes Rasmussen Kildegaard.

I et efterskrift skriver Helms:

"Det bemærkes, at naar begge ovennævnte Hans Rasmussens Børn allerede ere døbt med Efternavnet "Kildegaard", da er dette kun sket, fordi det den Gang endnu ikke var Forældrene og undertegnede Sognepræst bekendt, at en saadan Tilføjelse til Stammenavnet kun maatte ske i Henhold til Kongelig Bevilling."

Underskrevet J. Helms

1927

Johannes Rasmussen Kildegaard overtog gården efter skøde den 22. december 1927. Han blev født den 8. november 1894.

Han havde i årene 1920-27 en ejendom i Såderup, Kullerup Sogn.

Han var gift med Karen Kirstine Cecilie, f. Kristensen den 8. februar 1894, datter af gdj. Hans Kristensen, Pårupgaard. Hun døde 20. september 1974 på Kildegaard.

Johannes Rasmussen Kildegaard døde på Kildegaard den 24. april 1986.

Kildegaard 2015

1963

Tage Alfred Kildegaard forpagtede gården i 1963, og fik skøde på den i 1968.

Tage Kildegaard blev født på gården den 19. juni 1929.

Tage Kildegaard blev gift første gang den 21. september 1957 med Kirstine Birch Møller Pedersen i Hesselager Kirke. Hun døde i Ellinge Sogn 24. januar 1966.

Tage Kildegaard blev gift anden gang den 27. februar 1971 med Inger Boman i Brahetrolleborg Slotskirke.

Sammen har de børnene Ane Marie Schwartz og Jørgen Rasmus Kildegaard.

1998

Jørgen Rasmus Kildegaard, som overtog Kildegaard i 1998, er uddannet civiløkonom og arbejder med shipping.

Han blev gift den 22. maj 2004 med Tanja Kildegaard f. Hansen.

Sammen har de børnene Oscar Rasmus Kildegaard, Anton Emilius Kildegaard og Amanda Christine Kildegaard.

Produktionen

Kildegaard havde omkring årtusindskiftet cirka 50 ha, hvoraf en mindre del var skov.

Siden 1986 har gården ikke længere haft køer, og svineavl blev stoppet et par år senere i 1992.

Jørgen Kildegaard fortsatte med planteavl i nogle år efter overtagelsen.

I 2007 var omkring halvdelen af jorden bortforpagtet, og fra januar 2015 var resten af jorden bortforpagtet.

Jørgen Kildegaard og hans familie bor i dag (2015) på Kildegaard, som er under en gennemgribende ombygning og renovering.

Kilder:

- "Træk af Ellinge Sogns historie" af Erling Windeballe, 1994.
- "Af Kildegaards historie" af Erling Windeballe, ikke dateret.
- "Ellinge Sogn Før og Nu" af Steffen Madsen, 1892.
- Kort tegnet af Hans Rasmussen, Spurvholm, 1922.
- Originalt dokument "Selvejerdisposition" 1851. **
- Fotokopi af Kongelig bevilling til familienavnet Kildegaard. **
- Originalt dokument om Dragon Hans Madsen, 1863. **

- Originalt dokument "Revers", 1851. **
- Originalt dokument "Aftægtscontract", 1851. **
- Slægtsbog.
- Udskrift fra kirkebogen, af J. Helms, 1902. **

** I den version af artiklen som vil blive bragt på Ellinge's hjemmeside www.ellinge.dk, vil de dokumenter som er mærket med ** blive bragt i kopi, samt renskrevet stand.

Ullerslev lokalhistoriske arkiv

Som nævnt i sidste nummer af Lokalhistorisk Nyt ville Hans Peder Andersen, som er medlem af Lokalhistorisk Forenings bestyrelse, være på Arkivet efter sommerferien 2014. Han har siden passet arkivet, og det er stadig uvist, hvornår Solveig Andreassen igen kan tage over og Hans Peder kan fortsætte som hendes assistent. Solveig mistede i januar sin mand.

Der er sat nye hylder op på arkivet, og en del kasser er blevet pakket ud. Aase Windeballe registrerer fortsat billeder i arkivdata-basen Arkibas, et registreringssystem under Sammenslutningen af Danske Arkiver (SLA).

Som det måske er mange bekendt, gik Arkiv.dk den 20. februar 2015 i luften, hvorefter man rundt om i landet kan søge på emner og billeder, registreret i omkring 500 arkiver. Det var virkelig en milepæl, der var nået. Når man søger og får at vide, at der ligger bille-

der på arkivet i Ullerslev, kan man ikke se billederne på nettet, da de ikke er skannet ind. Det er et arbejde, vi mangler at få gjort. Forhåbentlig kan det lykkes. Man kan få oplysninger om billedet, ligesom man kan få oplysninger om dokumenter. Man vil kunne rette henvendelse til arkivet for at høre nærmere og se materialerne ved besøg på arkivet.

Torben Windeballe fortsætter med at samle udklip om Ullerslev fra aviser i ringbind, og Ellen Povlsen laver en oversigt over artiklerne i de enkelte bind.

Historien er et puslespil hvor individer, deres liv og virke er brikker der når de samles danner et billede der viser landets kultur. Hverdagen og dens gøremål bliver til danmarkshistorie. I dette nummer leveres således to brikker til historien: ET LÆRERLIV og ET LIV SOM HUSMAND.

Følgende artikler er baseret på interview foretaget og redigeret af Aase Windeballe og Yvonne Løfberg i maj/juni 2015.

Et lærerliv

– det afhænger af om man kan lide børn!

- siger pensioneret lærer Erik Larsen. Underforstået hvis man ikke bryder sig om børn, bør man ikke blive lærer.

Vi besøger Erik Larsen i hans hyggelige rækkehus i Lervadparken hvor vi over en kop kaffe får en snak om et langt og aktivt liv som menneske og lærer.

Erik Larsen er fra Hvidovre, men havde fynske rødder, idet hans far kom fra Måle på Hindsholm. Selv gik han på en skole med 1800 børn. Han blev uddannet på KFUMs seminarium på Frederiksberg hvorfra han dimitterede i 1959.

Sin første stilling fik han som andenlærer på skolen i Skellerup. Der var i alt 43 børn. Førstelæreren hed Sørensen, og udover ham og Erik Larsen bestod lærerstaben af småbørns- og håndarbejds lærerinden Edel Holm. På naboskolen i Ellinge arbejdede lærer Jensen og frk. Larsen.

Skolen i Skellerup var præget af et rigt sportsliv som Erik Larsen tog del i. Især blev der spillet fodbold på pladsen ved forsamlingshuset. Det var et dejligt job præget af det nære. Børnene var nemme, og forældrene pragtfulde. Man stødte på dem og sludrede med dem når man handlede i den lokale brugs.

Årgange blev samlæst. Der var en 1. klasse. Derefter fulgte store og lille 2., store og lille 3. og store og lille 4., dvs. man gik to år i hver

klasse. I fagene dansk, matematik og musik blev fire årgange undervist på én gang. Der var også formningstimer. Her malede børnene med vandfarver.

Efter 14-årsalderen skulle børnene skifte skole og tage på realskolen eller ud at tjene.

Erik Larsen blev på skolen i Skellerup frem til 1962, dog afbrudt af at han aftjente sin værnepligt ved civilforsvaret i Sandholm i perioden 1960-1961. Derefter søgte han og fik ansættelse på Stokkemarke Skole på Lolland. Han ville gerne prøve at arbejde på en anden type skole. Da det kom frem at han havde sagt op, fik han en lussing af en mor til en elev da han mødte

hende i Brugsen. Hun var så vred over at han kunne finde på at søge væk. Siden blev de dog gode venner igen.

Stokkemarke Skole var en ny, moderne centralskole, som der skød mange op af over det ganske land i 1960'erne. Skolen havde 242 børn.

I 1959 var Erik Larsen blevet gift med sin klassekammerat Helga Hansen fra realskolen. Hun var kontoruddannet og arbejdede hos KTAS og siden Tarup Andelsslagteri.

I 1967 blev der en stilling ledig i det fynske: Skolevæsnets i Skellerup-Ellinge og Ullerslev var blevet lagt sammen, og en ny centralskole var blevet bygget og taget i brug i 1965. Den lå på Skolevej og havde tilknyttet et begrænset antal tjenesteboliger.

Erik Larsen søgte og fik stillingen, og familien Larsen flyttede ind i en af tjenesteboligerne.

Han kom til at undervise i dansk, formning og musik. Endvidere skulle han tage sig af specialundervisningen. Her havde han dansk og matematik med 3-4 børn ad gangen.

Udover selve undervisningen havde Erik Larsen følgende opgaver: At spille til morgensang hvor der blev bedt Fadervor samt at gå gårdvagt. Han har også instrueret adskillige skolekomedier i årenes løb.

Danmark blev industriland i starten af

1960'erne. Det betød ændringer i livsstil og familiemønster. Bl.a. kom kvinderne på arbejdsmarkedet.

At begge forældre var udearbejdende smittede ifølge Erik Larsen af på børnene. Han husker en kvindelig lærer der brød grædende sammen fordi drengene i 7. kl. var gået amok.

Han begyndte at se adfærdsvanskelige børn, børn der blev mobbede, børn der havde problemer hjemme. Procenten af skilsmissebørn blandt eleverne på skolen steg.

Det skinner gennem hele samtalen med Erik Larsen at han har elsket sit arbejde og holdt af børnene, de specielle såvel som de uproblematisk. Da vi spørger ham om hans bedste minder, svarer han spontant: "Eleverne", hvorfra han springer til at fortælle at hans tungeste minde er da en af hans elever døde pludselig af et atmastisk anfald.

På Ullerslev Centralskole havde man i 1960'erne og 1970'erne to småbørnslærere der underviste børn fra 1.-2. klasse. Derefter tog en ny klasselærer over, der fulgte klassen fra 3. til 10. skoleår.

Sidste del af 1960'erne var præget af ungdomsoprøret, og omkring 1970 begyndte det at blive almindeligt at elever kaldte deres lærere ved fornavn. Mange ældre lærere blev dog fortsat tiltalt ved deres efternavn.

Erik Larsen har gennem hele sin liv haft et aktivt fritidsliv. Bl.a. har han været spejderfører for ulveunger (KFUM-spejdere) og været ivrig badmintonspiller. Dertil kommer hans glæde ved musikken og hans musikalske evner der har gjort ham til en yndet huspoet og sangskriver på skolen og i omgangskredsen. Hustruen Helga fik Parkinsons sygdom og sad i rullestol i en årrække inden hun døde.

♦♦♦ **Arrangementer 2015-2016**

Lokalhistorisk Forening
*for Skellerup, Ellinge, Flødstrup
og Ullerslev sogne*

Onsdag den 30. september 2015 kl. 14.00

Kirkegårdsvandring og om kirken i Skellerup

Kirkegårdsvandring, hvor provst og tidligere præst ved Skellerup Kirke **Lone Wellner Jensen** vil fortælle om Skellerup kirke og tage os med rundt på kirkegården og fortælle om nogle af de personer, der ligger begravet der. Vi slutter i konfirmandhuset, hvor vi kan drikke den medbragte kaffe.

Medbring kaffekurv.

Torsdag den 5. november 2015 kl. 19.30

Inger Kildegaard på Dalgaard

Inger Kildegaard vil her fortælle om sin tid som sygeplejerske og skolesundhedsplejerske.

Inger vil af mange være kendt fra sin tid som skolesundhedsplejerske ved skolerne i den gamle Ullerslev kommune.

Medbring kaffekurv.

Onsdag den 10. februar 2016 kl. 19.30

Generalforsamling på Dalgaard + Hans Lysebjerg fortæller

Foreningens ordinære generalforsamling holdes i på Dalgaard.
Dagsorden ifølge lovene.

Efter generalforsamlingen vil Hans Lysebjerg fortælle om sin opvækst i Flødstrup

Medbring kaffekurv.

Torsdag den 21. januar 2016 kl. 19.00
Langtved Forsamlingshus, Langtvedvej 15.

Johnny Wøllekær

"Forsamlingshuse, en dansk kulturarv"

Danmark er et foreningsland og et forsamlingshusland! Sådan har det i hvert fald været. De fleste danskere har været til familiefest med suppe, steg og is i et af landets forsamlingshuse.

Siden de første blev opført på lokalt initiativ sidst i 1800-tallet, har husene været livsnerven i mange lokalsamfund. Her er blevet grint og grædt, hoppet, lyttet og danset, sunget og klappet. Det var her, det spirende folkestyre fik livskraft, for forsamlingshusene var et naturligt omdrejningspunkt for landsbyernes politiske, sociale og kulturelle liv – de skabte sammenhængskraft i det lokale liv.

Forsamlingshusene ligger stadig spredt over det ganske land som symboler for en tradition og et lokalt liv, der har formet det moderne Danmark. Mange af husene har det godt, om end man mange steder har svært ved at skaffe kapital til vedligeholdelse og fornyelse.

Forsamlingshuse er kort sagt en vigtig kulturarv i Danmark. Men har husene overlevet sig selv, eller er de altafgørende for at skabe liv på landet?

I foredraget vil arkivar **Johnny Wøllekær fra Odense Stadsarkiv** fortælle forsamlingshusenes kulturhistorie. Han udgav sammen med professor Johs. Nørregaard Frandsen i november 2014 bogen, Forsamlingshusene er dansk kulturarv, der tegner et billede af forsamlingshusenes historie og situation her 125 år efter husenes oprettelse.

Arrangementet afvikles som en KULTURCAFÉ i et samarbejde med Langtved Forsamlingshus.

Entre: 40 kr.

Kaffe og kage, samt øl og vand, kan købes.

Marts 2016

Forårsudstilling i Ullerslev Kultur- og Idrætscenter

Foreningen deltager i den årlige forårsudstilling bl.a. med udstilling og avisudklip.

Onsdag den 8. juni 2016 kl. 19.00
Sulkendrupvej 1, Nyborg

Besøg på Sulkendrup Mølle og Jættestue

Jan Grønbæk vil vise rundt og fortælle om møllen og jættestuen.

Sulkendrup Mølle var den sidste fungerende vandmølle i Danmark. Dens historie går tilbage til 1425.

Jættestuen er fra yngre stenalder for ca. 5200 år siden. Den ligger i mølleskoven og er den største af fem gravhøje.

I 2013 blev restaurering af både møllen og Jættestuen påbegyndt, og begge restaureringer er færdiggjort.

Medbring kaffekurv, evt. tæppe/ klapstol.

Arne Madsen

– et liv som husmand

Følgende artikel er baseret på interview foretaget og redigeret af Aase Windeballe og Yvonne Løfberg i maj/juni 2015.

Arne Madsen bor i dag i en af de boliger der omgiver plejecentret Egevang i Ullerslev.

Arne Madsen har ud over et virksomt liv i landbruget været aktiv i husmandsbevægelsen og kendt som lokal entertainer.

Arne Madsen blev født i 1923 på Flødstrupvej, hvor forældrene havde et hus, som den første af tre brødre. Til husstanden hørte også farfaderen, der dog døde før Arne Madsen skulle begynde i skole.

Faderen havde 5 tdr. land der lå i Søgyden. Afstanden mellem bolig og jord vanskeliggjorde dyrkningen. Når der skulle pløjes og harves, måtte faderen låne en hest på en gård i nærheden – hos Antoniussen. Leje af hest måtte han siden arbejde af. Arne Madsen måtte tidligt hjælpe faderen i marken. Fra sine tidlige skoleår husker han at faderen høstede med le, mens hans egen opgave var at binde kornet op, senere kom selvbinderen til.

Foto: Wikipedia

Selvbinderen slog og bandt kornet i én arbejdsgang, hvilket lettede arbejdet i marken betydeligt. Selvbinderen blev udviklet af amerikaneren Charles Withington i 1872. Selvbinderne blev almindelige på de store gårde i Danmark i starten af 1900-tallet, men blev i 1920'erne også udbredt til de mindre brug. Frem til at traktorerne tog over i 1950'erne, blev selvbinderne trukket af heste. Fra midten af 1960'erne blev selvbinderne fortrængt af mejetærskerne. (red.)

Arne Madsens mor var svagelig og ofte syg. I en periode før han skulle starte i skole, boede han hos sin morfar i Sibirien, mens broderen var anbragt hos naboen. Arne Madsen kom hjem at bo til skolestart et år for sent grundet moderens sygdom og fik tidligt huslige opgaver såsom rengøring.

Arne Madsen kom i skole i Langtved i 1. og 2. klasse havde han en lærerinde og gik i skole hver anden dag. Fra 3. klasse fik man en "rigtig" lærer (læs: mandlig), og man gik i skole fire dage om ugen. Læreren hed Kjelstrup-Hansen.

Mangik to år i 4. klasse og to år i 5. klasse. Fagene var regning, læsning, sang og gymnastik. Gymnastik foregik i forsamlingshuset. Efter syv år i skole var man klar til at komme ud at tjene. Men først skulle man lige konfirmeres. Arne Madsen blev konfirmeret af pastor Ruth fra Skellerup i 1938.

Det var vanskeligt for Arne Madsens far at drive landbrug med en kone der var for syg til at tage del i arbejdet. Derfor kom Arne Madsen ikke ud at tjene lige efter konfirmationen. Han arbejdede hjemme og hos naboen. I sæsonen kunne han tjene 10 kr. om dagen ved at plukke ærter. Faderen havde på daværende tidspunkt tre køer og dyrkede foderroer og korn.

Til skiftedag 1. maj 1939 kom Arne Madsen ud at tjene for første gang. Det var på en gård i Bovense. Her blev han i 2½ år på trods af at det var hårdt arbejde. Der skulle køres møg, muges og fodres. Kornet skulle bæres op på loftet, og der skulle køres roer. Bonden selv lavede ikke meget. Til jul stak forkarlen af, og Arne Madsen var alene om at passe køer og malke. Arne Madsen boede på et koldt værelse på loftet over stalden, hvor han sov på en madras, og der var frost på dynen om vinteren. Da Arne Madsen var gammel nok, blev han enekarl på gården. Fra tiden i Bovense husker han d. 9. april 1940 hvor han stod i haven da tyske fly fløj lavt henover.

Efter 2½ år i Bovense kom Arne Madsen til Johan Andersens gård ved Dinestrup Strand, hvor han var i 1½ år. Det var en god plads. Han kunne lide arbejdet og arbejdsgangen på gården og havde fri hver anden søndag efter morgenmalkning. Hans værelse lå i sydsiden ved porten og var varmere end det forrige. Der var halm i sengen. Bonden havde tre sønner, og da en af dem blev konfirmeret, skulle han overtage Arne Madsens plads.

Så fulgte 1½ år på en gård i Kertinge hos en dygtig landmand der hed Sørensen. Her

malkede Arne Madsen morgen og aften og pådrog sig årebetændelse i begge hånder.

Den næste ansættelse var på Tåsinge på en gård ejet af to gamle brødre. Arne Madsen var blevet fæstet pr. telefon til 40 kr. om måneden + kost og logi samt 60 kr. årligt til arbejdstøj. Men søerne på gården var magre, og der skulle ryddes sne for at posten kunne komme frem. "Det var en værre redelighed", siger Arne Madsen, så han blev kun en dag og kørte hjem på cykel om vinteren i 1941.

I stedet kom han til en gård i Gummerup ved Køng som forkarl. Bonden lavede ikke meget og lod forkarl, fodermester og en nykonfirmeret arbejdsdreng om at drive gården. I fodermesteren fik Arne Madsen et venskab for livet.

Så kom Arne Madsen på husmandsskole i Himmerland i fem måneder. Der var 100 elever. Udover regning og diktat lærte man om landbrug, herunder dyrkning af kartofler samt om fodring af grise. Grisene blev fodret med kogte kartofler.

Da herregården St. Restrup i Himmerland i 1912 blev udstykket til 50 husmandssteder, blev hovedbygningen og resterende tilliggender omdannet til en højskole hvor husmandssønner kunne få kortere kurser i jordbrug. Om sommeren gjaldt det pigerne. Da fungerede højskolen som husholdnings-

Foto: www.geodruid.com/intl/en/place/1226618-st-restrup-herregaard-historisk-monument-aalborg-danmark

Fyens Stifts Husmandsskole c. 1930

Foto: www.paaruparkiv.dk/lokalhistorier/skoler-2/fyns-stifts-husmandsskolenordisk-landboskole/

skole. Skolen fungerede som husmandsskole frem til 1970. Fyn havde sin egen husmandsskole, *Fyens Stifts Husmandsskole*, der var blevet indviet i 1908 og lå på grænsen til Pårup hvor *Nordisk Landbrugsskole* i dag ligger. I efteråret 1943 beslaglagde tyskerne bygningerne og gjorde det til Gestapo Hovedkvarter. Det medførte at Royal Airforce i krigens slutning, d. 17. april 1945, bombede bygningerne. Omkringliggende huse blev også ramt, og ni personer dræbt. Dette forklarer måske hvorfor Arne Madsen drog til Himmerland da han skulle på husmandsskole. (red.)

Efter opholdet på husmandsskolen fulgte ansættelse på ansættelse. Arne Madsen kom landet rundt: Han kom til Slingerup i Hillerød-Frederiksunds-området, hvor lønnen var bedre

end vest for Storebælt. Han kom til at arbejde for en roeentreprenør i Hårby ved Assens. Sæsonen var maj til juni hvor roerne blev luget og tyndet ud tre gange. Han kom til savmøllen i Ullerslev hvor han var indtil nedskæringer tvang ham videre. Han arbejdede derefter på planteskole i Sibirien hvor han ordnede seleri.

Således fortsatte det indtil Arne Madsen i 1957 stoppede som lønmodtager. Dette år købte han et hus i Søgyden med 12 tdr. land og fik forældrenes 10 tdr. land i forpagtning i fem år, og han ansatte en husbestyrerinde.

Fem år senere solgte Arne Madsen ejendommen på Søgyden og købte en anden i Hannesborg. Her startede han med seks køer og et par kvier. Senere udvidede han til tolv køer. Han byggede en grisesti og fik 8-9

grisesøer. Undervejs giftede han sig med sin noget yngre husbestyrerinde, Ellen. Hun viste sig at have et svagt helbred og kunne ikke arbejde uden for hjemmet.

Da Arne Madsen blev 60 år, afviklede han køerne. Gigt og vejrtrækningsproblemer plagede ham. I 1992 solgte parret grundet Ellens dårlige helbred ejendommen i Hannesborg og flyttede ind i en lejlighed på Højvangen, hvor Ellen døde efter de havde været gift i 44 år.

I mange år har Arne Madsen på sin knaltert været et kendt indslag i lokalsamfundet. I 31 år har han været kasserer i Flødstrup Husmandsforening.

De Samvirkende Danske Husmandsforeninger blev stiftet i 1906. Målet var "...at dygtiggøre og selvstændiggøre underklasserne på landet, dels ved faglig-økonomisk, dels ved socialpolitisk arbejde. Alle opgaver på planteavlens og husdyrbrugets områder, der kan tjene disse formåls fremme, skal tages op efter yderste evne." Udstykningssagen var foreningens mærkesag. Husmænd skulle kunne få "foden under eget bord", med andre ord kunne klare sig uden at skulle arbejde for andre. Foreningen drev dog også indkøbsforeninger samt oprettede eget konsulentvæsen. Husmandsforeningerne toppede i 1950'erne med 110.000 medlemmer og 1355 lokalafdelinger, i en af hvilke Arne Madsen som kasserer skrev sin del af danmarkshistorien (red.)

Ved en Hannesborg-fest havde arrangørerne engageret en standup-komiker. "Han var slet ikke god", fortæller Arne Madsen, og det fik Arne Madsen til at sige til sig selv at det kunne han gøre bedre. Og det gjorde han. Han begyndte at optræde med pudsige, sjove historier fortalt på en stille, underfundig måde. En lille mand på en stor scene, han trådte ufortrødent op ved sammenkomster bl.a. i Ullerslev-hallerne for forsamlinger på op mod 5-600 mennesker.

Årene i husmandsforeningen udviklede hos Arne Madsen en passion for at rejse indenlands som udenlands.

Han tog til Bornholm, til Sønderjylland og Sydslesvig. Han rejste med tog til Lübeck og videre i liggevogn til München. Endnu en togrejse til Innsbruck og videre til Venedig, så en busrejse til Verona og Gardasøen. I 1955 så han under en rejse til Slovenien drypstenhuler ved Adriaterhavet. Så fulgte flyveture til Bulgarien, Portugal og Letland. Skt. Peterborg i Rusland har han også været i, ligesom han har været i Polen, set Warszawa, Krakow og Auschwitz.

Også her skriver Arne Madsen danmarkshistorie. Den stigende velstand som flere og flere fik del i samt ferieloven der sikrede alle lønmodtagere to ugers ferie var medvirkende til et boom for rejseindustrien i 1950'erne. Her stiftedes såvel Tjæreborg som Spies Rejser. At rejse var blevet for alle og blevet en del af livsstilen.

Pastor Holger Trautner

Fra Ellen Povlsen har vi modtaget nedenstående:

Da et af Lokalhistorisk Foreningsarrangementer i år gik til Flødstrup Kirke og Kirkegård, bringes her pastor Trautners afskedstale (formentlig i Ullerslev Forsamlingshus), som den fremgår af Aase Hansens roman: *"Et par huse om en station"* (1930). En for længst afdød dame, som har kendt pastor Trautner, har udtalt over for mig, at talen er nøjagtig som at høre ham.

Trautner var præst i Flødstrup-Ullerslev 1921-29.

"... og nu rejser Præsten sig.

Jeres pæne Ord skal tilgives jer, men mig stikker I ikke Blaar i Øjnene. Jeg kender min Debetside, og jeg ved, jeg ikke har gjort Fyldest. Havde jeg vidst, at det var saa svært at være Præst, saa – dog, jeg ved det ikke. Ja, jeg skal ikke komme med Undskyldninger. Undskyldninger er Fandens Hovedpude, og han slog sin Oldemor, da hun ikke kunde finde paa flere. Der er vel det, at jeg ikke har staaet færdig og klar. Færdige – hvornaar bliver vi det? Men jeg kan ikke forlange, at I har skullet kunne lade jer hale gennem mine Standpunkter. Nu staar jeg her og skal tage Afsked med min Gerning og min Kirke, og det er tungt. For jeg har været glad ved min Kirke og min Gerning. Jeg har været glad ved at døbe jer, ved at indvi jer i Menigheden. Jeg har været glad ved at konfirmere jer, maaske har jeg været gladere ved Børnene, end de ved mig. Jeg har været glad ved at begrave jer. – Ærlig talt, synes I ikke ogsaa, jeg har gjort det helt godt? Der er saa mange Præster,

for hvem Ligprædikener er Anstødsstene, jeg har ikke følt saadan, jeg har talt saa godt, jeg formaaede, om Livet og Døden. Livet, som vi aldrig bliver færdige med at leve, Døden, som er den store Udgang og Indgang. – Det personlige i Ligprædikenerne har jeg aldrig været bange for, har jeg haft en Knage at hænge min Hat paa, saa har jeg hængt den der. – De hverv, der ligger udenfor Kirken. – Naa, Esbensen og Markussen, er vi ikke kommet godt ud af det, naar vi har holdt Eksamen, og har vi ikke spist godt og muntert sammen bagefter? Mit Menighedsraad og jeg – har vi ikke altid forligtes pænt? Er der mon et Menighedsraad i Danmark, der har gjort det, I har gjort? Vaagnede jeg ikke forleden i det tidlige Morgengry og hørte forundret mange Fødders Trav i mine stille, tilgroede Havegange – og saa min Sandten er det Menighedsraadet in pleno, der er mødt med River og Hakker, Leer og Hjulbøre for at gøre min Have, jeg siger min Have, i Stand, at den i sømmelig Forfatning kan overgaa til min Eftermand. Den store Arbejdsglæde for den store Sag. Aldrig havde jeg troet, at I i den Grad kunne lægge Kræfterne i. Vor Skatteopkræver, om hvem vi jo alle ved, at han daglig æder sit Brød i sit ansigts Sved, overgik alligevel sig selv. Og havde vi det ikke hyggeligt og yndigt sammen ved Kaffen bagefter?

Ser jeg tilbage, saa har jeg vel været en lykkelig Natur, for saa vidt som jeg altid har befundet mig vel, naar jeg følte, Mennesker vilde frem til noget. Men dog – naar jeg skal tale om min Gerning i Sognet, saa har jeg ikke slaaet til. Maaske – ja, det ved jeg godt, I Ikke tror, men det er rigtigt alligevel – har jeg været

for meget en Eneboer, haft for svært ved at tale med Folk. Jeg staar her og føler i Dag, at her lever vi paa dette Sted, en lille Cirkel af Mennesker op ad hinanden, her er vort Liv fra Vuggen til Graven, vor Verden, hver har vi vor lille cirkelrunde Verden, men den skærer de andres – vi er henvist til hinanden her paa vore Marker, men jeg har ikke nok kunnet være noget for jer, ikke nok kunnet tale og leve med jer. Det er det, vi skal: leve med hinanden. Ibsens Ord: "Stærk er den, der staar alene," det er piskende galt, det er en dundrende Løgn. Engang naar

vi er blevet lig Gud, saa maa vi blive i Stand til at fornemme al Menneskeheden, selv i dens Enkeltheder, føle Alkærligheden. Vi har jo hver eneste af os, paa hver sin Vis oplevet, at vi i et Glimt har set Gud og været Gud Lig. Vi har alle en Vej til Gud, og maaske har jeg været en ringe Præst, men det ved jeg, at jeg aldrig har undladt at pege paa Vejviseren i I. Korinthers 13. Kærligheden er det eneste, det kommer an paa. Vi maa kunne taale at lide Uret, Retfærdighed er ikke alt, men Kærlighed. Aa, Esbensen, tag og find en Sang."

.....

Yderligere oplysninger om pastor Trautner ved Aase Windeballe:

Det er ikke meget, vi har kunnet finde om pastor Holger Trautner; men i forhandlingsprotokollen for Flødstrup-Ullerslev Menighedsråd kan man læse følgende om Trautners ansættelse:

Den 7. juli 1921 holdt menighedsrådet møde for at "forhandle om indstilling til besættelse af det ledige sognekald". Mødet blev ledet af stiftets biskop. Ved skriftlig afstemning faldt alle 8 stemmer på sognepræst Holger Trautner fra Aastrup – Starup, Ribe stift. Han blev indsat i embedet den 11. september 1921 af provsten for Gudme og Vinding herred, provst Kattrup, Svindinge.

Holger Trautner var gift med tandlæge Dagmar Sørensen, og de havde fire børn, John, Kirsten, Kjæld og Birthe.

Erling Windeballe fortæller i sine erindringer, at han i Realklassen fik pastor Trautner som lærer i engelsk. Han var et begavet og festligt menneske. Erling Windeballe var også blandt Trautners første konfirmander, idet han blev konfirmeret den 9. april 1922.

Endvidere fortæller Erling Windeballe, at hans forældre satte meget stor pris på pastor Trautner, som hans mor, Anna Windeballe, i

øvrigt havde været med til at ansætte. EW skriver videre: "Han havde ikke den bedste orden i sin økonomi, så han måtte af og til bede om forskud hos "svärfar", dvs min fader, der stod for lønningskassen."

I Trautners tid blev Flødstrup kirke istandsat. I 1924 samledes en lille kreds af kvinder for at søge rejst en stemning for afholdelse af en bazar til fordel for Flødstrup kirkes forskønnelse.

Der viste sig stor interesse sagen for sagen og gennem forskellige arrangementer blev der samlet penge ind.

"På Bazarens 1. dag var der gudstjeneste, hvor Pastor Trautner bl. a. gav en fremstilling af kirkens historie."

2. pinsedag lukkedes kirken indtil videre, og gudstjenesterne afholdtes i præstegården.

Søndag den 19. september 1926 tages kirken i brug igen, og der sporedes blandt de mange kirkegængere stor glæde over den gamle, smukke kirkes forskønnelse. Sognefoged Anders Jensen, Langtved, havde skænket nye løbere og en kreds af kvinder havde forarbejdet en ny alterdug, som blev lagt på plads til 1. søndag i advent 1926.

*Pastor H. Trautner med sit første konfirmandhold (konfirmeret 9.4.1922)
Foto: Lokalhistorisk arkiv.*

Trautner var formand for menighedsrådet indtil 1926, hvor han ikke længere ønskede at være formand, men blev afløst af I. P. Lyngdal.

Efter sin afsked flyttede pastor Trautner til Kerteminde, hvor han tog ophold i Villa "Fjordhus" på Munkebovej, hvor han kun fik kort tid, idet han døde allerede den 26. December 1929. I en omtale af hans død kan man i Kerteminde Avis fra den 27. december 1929 læse, at pastor Trautner havde valgt at tage sin afsked på grund af tiltagende svaghed, og at han døde efter nogen tids sygdom.

Han beskrives som en "overmåde elskværdig og forekommende Embedsmand, der gennem sin Gerning har øvet meget godt og havde vundet sig en stor Vennekreds, der med dyb

Vemod vil modtage Budskabet om Dødsfaldet". Der fortælles endvidere, at han var kendt over det ganske land som foredragsholder og oplæser. Han var en stærkt benyttet kraft ved foreningernes underholdning og ved velgørende fester, hvor man aldrig henvendte sig forgæves om hans bistand til støtte for en god sag.

Ved hans begravelse i Kerteminde talte pastor Geismar, Rønninge, en tale, der er gengivet i hans bog "Mennesker, jeg mødte". Af talen fremgår det, at Trautner var meget syg til sidst.

Efter Holger Trautner fulgte Clemens Benjamin Barfod-Petersen, der var præst i Flødstrup-Ullerslev indtil 1937.

Violette

– en fransk pige i Ullerslev i 1946

Efter 2. verdenskrig sendte Røde Kors 5000 franske magre og fattige børn på ferie i Danmark – opfedningsferie blev det kaldt. En lille flok kom til Ullerslev og Ellinge, hvor danske familier tog imod dem og åbnede deres hjem for dem. Mange kom kun den ene sommer, men for flere blev der knyttet bånd for livet. En af de familier, der bød en lille fransk pige velkommen, var familien Kaspersen i Ullerslev, og det er denne pige, Violette, Karen Christensen fortæller om.

I nr. 17 af Lokalthistorisk Nyt kan man læse om de franske børn, der kom til Ullerslev og Ellinge.

Af Karen Christensen, Langeskov

.....

Violette var en livlig og sød pige på 9 år. Hun havde også temperament, som især kom til udtryk, når hun skulle i bad og have redt sit lange og tykke hår. Det var som regel min opgave, da jeg var i huset hos familien som ung pige. Jeg var dengang 15 år, så Violette og jeg blev rigtig gode venner. Vi var ret ofte alene hjemme om aftenen, da hr. og fru Kaspersen havde en stor omgangskreds, som de spillede kort og spiste middage sammen med.

Violette var meget på besøg på Ravnsbjerggård, hvor der boede en fransk pige (Monique). Der kunne de to franske piger lege med gårdens døtre, og de sad meget ude i haven, hvor de flettede blomsterkranse og legede med dukker.

Violette havde en god appetit og var ikke kræsen, men hun havde en forkærlighed for syltetøj, så hvis der blev sat en skål på bordet med det, så mente hun da bare, at det var til hende. Hun skyndte sig så at snuppe skålen hen til sig selv.

Hun fik lært lidt dansk og efterlignede gerne. Hvis familien f.eks. ville til stranden og hr.

Kaspersen sagde: "skynd dig nu, lille pige", så prøvede hun at sige det på sit pudsige danske. Det var ret morsomt.

Hvis vi var alene hjemme om aftenen, så strikkede vi og sang for hinanden. Hun lærte mig bl. a. en sang om Pjerrot, som skriver brev. Den sang holder jeg meget af og har lært mine børn den.

Da de franske børn rejste hjem, fortsatte Violette og jeg med at skrive til hinanden. Det vil sige: hun skrev på franske og jeg fik en lærer her på skolen til at oversætte brevene. Vi udvekslede billeder af hinanden og det fortsatte vi med i nogle år.

Violette kom på Sorbonne universitetet og rejste derefter nogle år flere steder i verden. Vores forbindelse blev afbrudt i nogle år, dels p.g.r.a. at jeg blev gift og fik tre piger, og vi havde travlt med forretning, og at Violette rejste til udlandet for hjælpeorganisationer.

Omkring 1990 fik jeg min første computer, og gik i gang med at lære at bruge den. En

dag fik jeg den ide, at jeg ville genoptage forbindelsen med Violette, så jeg skrev en mail til den danske ambassade i Paris. Jeg bad dem om at prøve at finde hende efter hendes gamle adresse, som jeg havde gemt. De skrev tilbage, at ikke alene havde de fundet hende, men havde forespurgt, om hun ønskede at genoptage forbindelsen med mig. Det ville hun meget gerne. Siden har vi skrevet sammen, og nu foregår korrespondancen på engelsk og på mail.

Hun inviterede mig til at besøge sig i Rempnat, hvor hun bor nu. Efter min mands død i 2008 rejste jeg sammen med mine piger derned. Det blev et uforglemmeligt gensyn. Vi kunne straks genkende hinanden. Violette bor sammen med

en kunstner, som har et atelier i hendes hus. Han arbejder med skulpturer og har også et atelier i Paris. Violette har en lejlighed i Paris og har inviteret mig dertil.

Sidste sommer kom hun hertil og besøgte mig og min familie. Vi havde en dejlig tid sammen her, hvor vi kørte rundt på Fyn og så på seværdigheder. Hun fotograferede en masse, bl.a. de gamle gårde i Rønninge, som hun var meget interesseret i.

Nu venter jeg spændt på, om hun gør alvor af at komme igen denne sommer.

Vi får se.

Indhold af medlemsblade

– oversigt over indhold fra foreningens start i 1981

Nr. 1

- Vedtægter

Nr. 2-7

- Aktiviteter og beretninger fra udvalgene

Nr. 8 - 1988-89

- Baggrundsstof til Egnsspillet i anledning af 200-året for Stavnshåndens opløsning.

Nr. 9 - 1989-90

- Skolen har fødselsdag og om Skolerne i Kommunen
- Branden i Ullerslev 1833
- Nyborg Avis' omtale af forskellige brande
- Fyns Tidende: Da Ellinge Kro brændte

Nr. 10 - 1990-91

- Flødstrup Kirkes Overgang til Selveje
- Uroksen fra Ullerslev
- Ullerslev Forsamlingshus 1890-1990

Nr. 11 - 1991-92

- Ellinge Sogns Hjelpeforening
- Ullerslev Bryggeri
- Skellerup
- Skellerup Kirke
- Mordet i Såderup 1875

Nr. 12 - 1992-93

- Lokalhistorien og Museet
- Den gamle herredsinddeling - Vindinge Herred
- En defleged
- selvejer Peder Pedersen, Ullerslev
- Ullerslev Kommunes
Lokalhistoriske Arkiv
- Juulskovstøtten

Nr. 13 - 1993-94

- Mindeord over Aage Johansen 1917-1993
- Ejendommen Kertemindevej 7, Ullerslev
- Ullerslev Station 1865-1979
- Tyrefigur i bronze fundet hos Niels Rasmussen i Ullerslev

Nr. 14 - 1994-95

- Ellingebogen -
Træk af Ellinge sogns historie
- Skellerup Brugsforening -
100 år den 19. januar 1995
- Bronzehalsring fra Biskoptårup
- Operation Guldhorn
- Hvad skal registreres?
- Om polske landarbejdere i Flødstrup Sogn

Nr. 15 - 1995-96

- Kommentarer til
"Træk af Ellinge sogns historie"
- Skovfoged Kurt Mengel
- 45 år i "de små skove"
- Kæmner Bent Poulsen
- Administrativt tilbageblik
- Dokumenter fra dødsbo efter Poul Børge Nielsen
- To bopladser fra bondestenalderen
- Borgmesterkæden

Nr. 16 - 1996-97

- Om menighedsrådsarbejde
- Telefoncentralen i Ullerslev
- Langtved Skole fylder 100 år
- Stednavne
- Skellerup Skole i gamle dage

Nr. 17 - 1997-98

- Når fortid og nutid mødes i Paris
- De franske børn i 1947
- Ullerslev Kommunes Lokalhistoriske Arkiv - 25 år
- Ellinge Forsamlingshus fejrer 100 år
- Medaljemændene

Nr. 18 - 1998-99

- Projekt Svenskekrigene
- Om slaget ved Nyborg 1659
- Friboligen i Flødstrup
- Såderup Fattiggård

Nr. 19 - 1999-2000

- Olav Rasmussen Maskinfabrik A/S
- Skellerup præstegårds brand
den 22. august 1835
- Byhornene
- Svenskekrigene 1658-60 i
Ullerslev kommune
- Husmandslandskabet i Flødstrup

Nr. 20 - 2000-01

- Erindringsskrivning
- Tante Annas Børn
- Jødiske unges ophold på Østfyn
- Fra gruppen vedr. bygningsregistrering

Nr. 21 - 2001-02

- Befordring i Ullerslev i 1940'erne
- Østfyns Frugtsalgsforening
- Pårupgårds Mindelund
- Skomagerne i Flødstrup
- Før landskabets erindring slukkes

Nr. 22 - 2002-03

- Bryllupsdage
- Nyborg Avis om kirker
- Causeri om døbefonte
- Fra Lyngby til Ellinge
- Mullerup 100 år
- Om arkæologi og datering

Nr. 22 - 2003-04

- Livet på Møllen - Ullerslev Elværk
- Vindmøllelaug og møllen
- Købmandsliv af Børge Christiansen

Nr. 23 - 2004-05

- Formandsskifte
- Mindeord om Erling Windeballe
- Om Anneksgaarden
- Barndom og Ungdom
- Niels Rasmussen
- Fra H.C. Andersen-gruppen

Nr. 24 - 2004-05

- Mindeord om Bendt Jensen
- H.C.Andersen projektet:
- Branden i Ullerslev 1833
- Husene langs Hovedvejen
- Vejen gennem Ullerslev
- Erhvervssammensætning og befolkningstal 1787-1890
- Fattighus på landet
- Ellinge Kro

Nr. 25 - 2006-07

- Foreningens Historie
- Rådhuset i dagligstuen
- Livet som landpost
- Min oldemor og hendes døtre
- Maren Poulsens 100 årsdag

Nr. 26 - 2007-08

- Grusgravning i Pårup
- R.T.A. (Ringe Tjære- og Asfaltfabrik) - Pårup
- Niels Rasmussens livsberetning fra 1903-1952
- Min barndom på et statshusmandsbrug

Nr. 27 - 2008-09

- Hans "Høj" Jørgensen - Et langt liv i Skellerup
- Ejnar Jensen - En modstandsmand fortæller
- Ellinge Smedie
- Fra hjulplov til svingplov
- Oversigt over indhold af blade fra 1981

Nr. 28 - 2009-10

- Svend Aage Sørensen - Livet i de gamle købmandsgårde
- 612 fortæller - Værnepligtig ved CBU på Ulriksholm Slot
- Om forlovelse og bryllup for 100 år siden
- Ellinge Minkfarm

Nr. 29 - 2010-11

- L. Kristian Larsen - iværksætter og matador i Ullerslev 1916-49
- Skolely - et blomkålseventyr i Ellinge
- Et spændende liv - interview med Solveig Andersen, Skellerupgård
- Portræt af Hansine Hintesen - en kvinde i et mandefag

Nr. 30 - 2011-12

- Poul Knudsen fra Søgård
- Ullerslev og 1. verdenskrig
- Eline fra Ellinge
- Frederik Sø - Maleren i mosen
- Storkeungen fra Skellerupgård
- Barndom og ungdom i Langtved

Nr. 31 - 2012-13

- Rørbæk - en hovedgård med en sørgelig skæbne
- Dagligliv i Ullerslev under 2. verdenskrig
- Såderup planteskole
- Ellinge Trævarefabrik

Nr. 32 -2013-14

- Stævnetræet i Ellinge- og Bylauget af Verner Eg
- Det startede i huggehuset af Aase Windeballe og Yvonne Løfberg
- Om bogen "En landsbydrengs erindringer" af Hans Lysebjerg
- Hønsbjerg - eller Ullerslev Ejerlaug, matrikel 125 af Jørgen Jacobsen, Jens Solvang og Eske Birk

Nr. 33 -2014-15

- Langtved Friskole
- Dansk Røde Kors
- Af En landsbydrengs erindringer
- Alkeshave
- Erindringer om Vangnæsgård

NB: Der er desværre uoverensstemmelse mellem numre og årstal i nr. 22-24.

♦♦♦ Adresseliste

♦ Bestyrelsen

Aase Windeballe (formand)	
Valmuevænget 11, 5540 Ullerslev	6535 1822
Rikard Lund (næstformand)	
Rørbækvej 4, 5540 Ullerslev	6539 1668
Inger Fredslund Hansen (sekretær)	
Kirkeballe 2 B, Ellinge, 5540 Ullerslev	6598 1432
Ib Kjærsgaard	
Gl. Byvej 5, Ellinge, 5540 Ullerslev	6598 2091
Yvonne Løfberg	
Svendborgvej 15, 5540 Ullerslev	4279 0721
Hans Peder Andersen	
Revninge Bygade 50, 5300 Kerteminde	6532 4789
Solveig Andreasen (arkivleder)	
Hindemaevej 99, 5540 Ullerslev	6535 3330
Ellen Povlsen (kasserer, uden for bestyrelsen)	
Egevangsvej 9, 5540 Ullerslev	6535 1587
Jens Solvang (suppleant)	
Svendborgvej 1, 5540 Ullerslev	6535 2493
Preben Carstensen (suppleant)	
Grivesholm 10, 5540 Ullerslev	4075 4358

♦ Kontaktpersoner til udvalg og arkiv

Hans Peder Andersen	
Revninge Bygade 50, 5300 Kerteminde	6532 4789
Ullerslev Lokalhistoriske arkivs adresse	
Kissendrupvej 65, 5540 Ullerslev	6333 7273

♦ Øvrige kontaktpersoner

Nyborg og omegns Museumsforening	
v/Ivar Hviid, ihv@aagaardadvokater.dk	6531 3137

